

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har den 25 november 1993 beslutat att granska konsekvensanalyser i propositioner avlämnade under år 1993 (granskningsärende 1993/94:24) och därvid berett övriga utskott tillfälle att yttra sig i frågan.

Lagutskottet, som beslutat att avge yttrande, får anföra följande.

De närmare 20 propositioner med lagförslag som remitterats till lagutskottet under år 1993 innehåller regelmässigt avsnitt med särskilda rubriker såsom Kostnadsaspekter, Kostnader, Ekonomiska konsekvenser, Kostnadskonsekvenser eller Kostnader och resursbehov. Vad som sägs i dessa förhållandevis korta avsnitt går i allmänhet ut på att uppskatta om framlagda förslag kan tänkas medföra ökade kostnader i första hand för det allmänna men i förekommande fall också för dem som närmast berörs av förslaget, t.ex. försäkringsbranschen. Oftast mynnar redovisningarna ut i förmodanden om att vad som föreslås inte torde medföra några kostnader för det allmänna eller att kostnadsökningarna blir marginella för de närmast berörda. Några fördjupade analyser eller beräkningar av förslagens ekonomiska konsekvenser redovisas inte i någon av propositionerna.

De i propositionerna lämnade redovisningarna uppfyller inte de krav som generellt kan ställas på konsekvensanalyser (jämför Kommittéhandboken, Ds 1992:99, avsnitt 4.5, och Myndigheternas föreskrifter, Ds 1992:112, avsnitt 5). Utskottet finner emellertid inte skäl till någon väsentlig erinran i detta avseende. I de propositioner som utskottet hittills slutbehandlat har det nämligen i allmänhet varit fråga om begränsade ändringsförslag eller förslag till ändringar i gällande rätt med överblickbara konsekvenser föranledda av Sveriges internationella åtaganden. Några motioner med kritik mot att framlagda förslag saknat erforderliga konsekvensanalyser har inte heller väckts. Inte i något fall kan av utskottet förordade ändringar i framlagda lagförslag sägas haft sin orsak i ofullständiga eller bristfälliga konsekvensanalyser.

Då utskottet senast yttrade sig i frågan våren 1991 framhöll utskottet vikten av att lagförslag är väl övervägda och att de förutsebara konsekvenserna är nogt analyserade (1990/91:LU1y). Vad sålunda uttalades äger givetvis fortfarande tillämpning. Konsekvensbeskrivningar och konsekvensanalyser — beskrivningar respektive analyser av förväntade

prestationer eller effekter av de presenterade lagförslagen — i propositionerna utgör inte bara nödvändiga beslutsunderlag för riksdagen utan underlättar också arbetet med uppföljning och utvärdering. Noggranna och väl genomarbetade konsekvensanalyser möjliggör för riksdagen att redan i samband med att en lag beslutas också överväga hur effekterna senare lämpligen kan följas upp och utvärderas. De ställningstaganden som gjorts under senare tid när det gäller riksdagens framtida arbete med uppföljning, utvärdering och revision ökar enligt utskottets mening behovet av ordentliga och utförliga konsekvensanalyser (se 1993/94:TK1).

Enligt utskottets mening är det mot denna bakgrund än mer angeläget att regeringen i framtiden regelmässigt redovisar sina bedömningar när det gäller konsekvenserna av de lagförslag som läggs fram. Förslagets konsekvenser bör därvid belysas också utifrån andra utgångspunkter än rent statsfinansiella. Således bör även konsekvenserna för exempelvis enskilda, kommuner och näringsliv redovisas. Utskottet kan konstatera att sådana konsekvensanalyser i många fall är komplicerade men utgår från att metodutvecklingsfrågor på området i framtiden ägnas allt större uppmärksamhet.

Stockholm den 15 februari 1994

På lagutskottets vägnar

Maj-Lis Lööw

I beslutet har deltagit: Maj-Lis Lööw (s), Holger Gustafsson (kds), Per Stenmarck (m), Margareta Gard (m), Owe Andréasson (s), Bengt Harding Olson (fp), Inger Hestvik (s), Bengt Kindbom (c), Bengt Kronblad (s), Gunnar Thollander (s), Lars Andersson (nyd), Hans Stenberg (s), Stig Rindborg (m), Carin Lundberg (s) och Lennart Fridén (m).